

Eilandjes van spiritualiteit

Nederlandse dominee wil kerkgenootschap voor mensen die geloven in 'iets'

- ▶ Ietsisten geloven dat er meer is tussen hemel en aarde, maar noemen het niet God
- ▶ Meestal voelen ze niet de nood hun geloof te verdiepen en onder woorden te brengen
- ▶ Soms hebben ze nood aan rituelen en doen ze een beroep op de Kerk als dienstverlening

Lieve WOUTERS

Als het Joan Elkerbout (foto) lukt, krijgt Nederland er in september een nieuw kerkgenootschap bij. Dochter van een dominee, nam deze dame afstand van de Kerk waarin ze was grootgebracht en volgde in Amerika een (niet erkende) opleiding tot 'dominee voor alle religies'. Nu wil ze een genootschap oprichten voor 'ietsisten'. Dat zijn mensen die aannemen dat er iets is tussen hemel en aarde, maar niet tot een godsdienst behoren.

Zo'n tien jaar geleden brak het ietsisme door als nieuwe spirituele stroming. De opgang van atheïsme en vrijzinnigheid als reactie op het sociologische katholicisme leek gestuit. Vele christenen za-

gen er kansen in om mensen opnieuw bij de Kerk te betrekken. Vandaag is dat enthousiasme echter getemperd. Ietsisten blijken niet geïnteresseerd in de traditionele religies.

Vaak komen ze er wel uit voort. Uit onderzoek in Nederland in 2004 bleek dat zowat de helft van de katholieken eigenlijk ietsisten zijn. Ergens onderweg verloren ze hun band met de Kerk en met God. Wat overblijft is een vaag gevoel dat er 'iets' is. Maar er zijn ook seculiere ietsisten, die geen enkel religieus referentiekader hebben. Over het algemeen staan ietsisten weinig stil bij wat ze al dan niet geloven en zijn ze bereid van alle geloofsovertuigingen, tot hekserij en heiltherapieën toe, een graantje mee te pikken.

Is het ietsisme dom en oppervlakkig? Vaak wel

Is het ietsisme dan dom en oppervlakkig? Vaak wel, maar er zijn ook ietsisten die hun overtuiging beargumenteren. Op zoek naar wat er werkelijk toe doet, gooien ze alle vormelijke 'balast' van traditionele godsdiensten bewust van zich af: de vele regels en voorschriften, de hiërarchie, de geschiedenis die niet altijd even fraai is. Ze pellen die lagen als het ware af tot alleen de kern van het geloof overschiet. En die zou dan

in alle geloofsovertuigingen gelijk zijn: er is iets onbestemds wat ons aanzet om het goede te doen en bewust te leven.

Dat 'iets' vullen ze vervolgens in met hun eigen verhaal. In die zin is het ietsisme een typische ontwikkeling in deze postmoderne tijd, waarin de grote verhalen hebben afgedaan en iedere mens zijn eigen weg moet gaan. Vaak in grote eenzaamheid, dat is de keerzijde van de medaille.

Wat kan zo'n kerkgenootschap deze 'soloreligieuzen' dan te bieden hebben? Op bepaalde momenten in hun leven verlangen ze wel naar rituelen en symbolen. Soms komen ze uit bij de Kerk, waarvan ze louter dienstverlening verwachten. Ze willen er op dat moment wel bijhoren, maar zonder zelf christen te worden. Als we meer willen zijn dan een service-Kerk, kunnen we eigenlijk niet anders dan blij zijn met het alternatief van Elkerbout...

Bedreigd hoeven we ons als christenen er alleszins niet door te voelen. Uiteindelijk blijft het een ieder-voor-zich religie. Ietsisten zijn daarom op het eerste gezicht heel tolerant: iedereen mag geloven wat hij of zij voor zichzelf van toepassing vindt. Probleem is wel dat elk diepgravend geloofsgesprek of ethisch debat bij voorbaat overbodig wordt gevonden. Dit zoveelste eilandje van spiritualiteit zal dus niet bijdragen tot meer verbondenheid

Joan Elkerbout wil een Kerk oprichten voor alle religies, getuige waarvan de symbolen op haar gewaad © Hollandse Hoogte

in de samenleving. Het ietsisme kan wel iets betekenen voor de Kerk als we het fenomeen zien als een uitnodiging om ons geloof beter uit te drukken en te beleven. Want dit is het grote verschil: dat

God voor ons meer is dan 'iets'. God blijft een mysterieus gegeven dat we met namen als 'Liefde' proberen te benoemen, maar dat ook een concreet gelaat kreeg in Jezus Christus.

Kathedralen voor mijnwerkers

Religieus werk van architect Henry LACOSTE valt opnieuw in de smaak

Erik DE SMET

Vele jaren na de sluiting van de Kempische steenkoolmijnen is er opnieuw belangstelling voor het erfgoed dat het mijnwezen achterliet. Zo kunt u deze zomer het mijngebouw van Waterschei

bezoeken, met de typische art deco-elementen en kwam er een speciale gids voor de mijnstreek uit. Al enkele jaren gelden wees het Katholiek Documentatie- en Onderzoekscentrum (KADOC) op de unieke Limburgse 'mijn-

kathedralen'. Al in de jaren 1940 werd de term gebruikt voor de kerkgebouwen die de mijnmaatschappijen (vaak op hun kosten) hadden laten optrekken in Beringen-Mijn, Eisden, Waterschei, Zwartberg en Winterslag.

Deze gewone parochiekerken heten kathedralen, omdat ze ruim en monumentaal ogen, en ze werden gebouwd met moderne technieken in een zeer specifieke architectuurtaal. Alhoewel hun mijngotiek nog een religieus-politiek programma oproept, behoren de mijnkathedralen tot de eerste moderne kerken in ons land waar de principes van de liturgische beweging (zijnde de betrokkenheid van de gelovigen op de mis) werden toegepast.

Recent kwam er nog een indrukwekkend boek op de markt over Henry Lacoste, de architect van de kerken in Beringen-Mijn en Zwartberg. Hij legde zich vooral toe op religieus werk en tekende bijvoorbeeld een nooit gerealiseerde basiliek voor Banneux. Met uiterste zorg ontwierp hij alle details, die in Limburg nog steeds te bewonderen zijn. O ja, de Limburgse mijnkathedralen bevatten knipoogjes naar West-Vlaamse kerken... Zo is de toren van Sint-Barbara in Eisden een kopie van die van Lissewege en weerspiegelt de kerk van Zwartberg de Sint-Niklaas in Veurne.

Meer over het werk van Henry Lacoste kan u lezen op de website www.kerknet.be/cultuur.

Jubileum

John Dekimpe, pastoor van de Sint-Rochusparochie in Kortrijk, nodigde voor zijn veertigjarige priesterjubiläum alle echt)paren uit wier huwelijk hij had ingezegend. Zowat achthonderd mensen zakten af naar het feest. Dekimpe was in het verleden studentenpastor. (EDS)

Paulus

De uitzonderlijke regeling voor de Sint-Pauluskerk in het Turkse Tarsus blijft ook na afloop van het Paulusjaar gelden. Tot nog was er in de geboorteplaats van de apostel geen kerkgebouw beschikbaar voor pelgrims. In 1943 werd de Sint-Pauluskerk op last van de Turkse regering gesloten. Bisschoppen hopen dat het gebouw snel zijn oorspronkelijke functie terugkrijgt. (EDS)

Zimbabwe

De paus benoemde de Indiase missionaris Alex Kaliyanil tot aartsbisschop van Bulawayo in het Afrikaanse Zimbabwe. Hij volgt de omstreden Pius Ncube op, de voorbije jaren een van de toonaangevende critici van president Mugabe. Ncube nam vorig jaar ontslag, nadat Mugabe zaken uit het privéleven van de aartsbisschop liet uitbrengen. (EDS)

De Sint-Theodardus in Beringen-Mijn, meesterwerk van architect Lacoste. © Mine Dalemans